

XVI Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos s i m p o z i u m a s

PROGRAMA

2019 11 14–16

Kaunas

VYTAUTO
DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS
MCMXXII

Pasaulio Lietuvių
Bendruomenė

ŠVIETIMO,
MOKSLO
IR SPORTO
MINISTERIJA

Lapkričio 14 d.

Kauno rotušė, Rotušės a. 15, Kaunas

SIMPOZIUMO ATIDARYMAS

17.00–17.50

Registracija

18.00–18.30

Sveikinimo žodis

LR Prezidento Gitano NAUSĖDOS sveikinimas

LR švietimo, mokslo ir sporto ministras Algirdas MONKEVIČIUS

Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė Dalia HENKE

Vytauto Didžiojo universiteto rektorius Juozas AUGUTIS

Lietuvių fondo tarybos narys Vytautas NARUTIS

18.30–19.30

Atidarymo sesija: Mokslas, visuomenė ir laisvė

Prakalbos:

Prof. Algirdas AVIŽIENIS

Tema: 50 metų simpoziumų perspektyva

Prof. Egidijus ALEKSANDRAVIČIUS

Tema: Ar iš praeities stiprybę semiam?

Dr. Elona VAIŠNIENĖ

Tema: Meilė ir MKS: 1969, po 1990, o toliau?

Rimas ČUPLINSKAS

Tema: Kam tarnauja mokslas?

Dr. Darius UDRYS

Tema: Kokia yra kūrybos vertė?

19.30–19.50

Atviras mikrofonas

20.00–21.00

Furšetas

Lapkričio 15 d.

Vytauto Didžiojo universitetas, Didžioji aula,
Gimnazijos g. 7, Kaunas

8.30–8.55

Registracija, ryto kava

9.00–10.30

I plenarinė sesija: *Universitetų ir mokslo žmonių misijos*

Plenarinėje sesijoje bus svarstoma: kokia yra universitetų ir mokslo žmonių misija šiuolaikinėje Lietuvoje? Koks balansas tarp universiteto kaip laisvų kūrybiškų žmonių augimo terpės ir universiteto kaip profesinių žinių įgijimo terpės? Ar universitetai ir mokslo įstaigos turi atliepti visuomenės lūkesčius, ar kaip tik aktyviau prisidėti tuos lūkesčius formuojant? Ar klasikinis universitetinis išsilavinimas išlieka vertingas XXI amžiuje?

Moderuoja:

Prof. Giedrius SUBAČIUS

Ilinojaus universitetas, JAV; Lietuvos istorijos institutas

Pranešėjai:

Prof. Algirdas AVIŽIENIS, Kalifornijos universitetas, JAV

Dr. Giedrius ALKAUSKAS, Vilniaus universitetas, Lietuva

Pranešimas: *Renesansinio žmogaus ugdymas universitete*

Prof. Rūta PETRAUSKAITĖ, Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva

Pranešimas: *Humanitarinių mokslų svarba visų sričių ir krypčių mokslininkams*

Prof. Eugenijus VALATKA, Kauno technologijos universitetas, Lietuva

Pranešimas: *Inžinierius Lietuvoje: kokia ateitis?*

10.30–10.55

Kavos pertrauka

Lapkričio 15 d.

**Vytauto Didžiojo universitetas, Didžioji aula,
Gimnazijos g. 7, Kaunas**

11:00–12.30

Diskusijų erdvės

**1. *Fundamentinių ir taikomųjų mokslo
tyrimų santykis gamtos ir technikos moksluose***

Diskutuosime, ar pasauliui tampant vis labiau konkurencingam, Lietuvoje yra vietos fundamentiniams tyrimams? Ar fundamentiniai tyrimai lieka turtingų valstybių ir mokslo centrų privilegija? Ar Lietuvoje plėsis inovacijoms imlus verslas? Ką daryti, kad taip būtų?

Moderuoja:

Prof. Audrius ALKAUSKAS

Pranešėjai:

Prof. Gintaras VALUŠIS

Doc. Bronė NARKEVIČIENĖ

Prof. Eugenijus VALATKA

Dr. Martynas BARKAUSKAS

**2. *Universitetinio išsimokslinimo vertė
„informacijos per vieną sekundę“ amžiuje.***

Diskutuosime, ar visuotiniame informacijos amžiuje klasikinio universitetinio išsilavinimo vertė mažėja, ar kaip tik didėja? Koks universiteto žmonių atsakas tiems, kurie mano, jog tereikia mokėti ieškoti informacijos ir ją panaudoti?

Moderuoja:

Prof. Audrius ALKAUSKAS

Pasisakymai:

Prof. Giedrius SUBAČIUS

Prof. Egidijus ALEKSANDRAVIČIUS

Prof. Rimas NORVAIŠA

13.00–14.15

Pietūs

Lapkričio 15 d.

**Vytauto Didžiojo universitetas, Didžioji aula,
Gimnazijos g. 7, Kaunas**

14.30–16.00

II plenarinė sesija: *Kas manome esantys? Kuo norime būti?*

Plenarinėje sesijoje bus svarstoma, kokiomis patirtimis, kokia istorine savimone remiasi dabartinė lietuvių tapatybė. Su kokiais iššūkiais ji susiduria? Kokią mūsų tapatybę kuria, turėtų kurti mokykla ir viešoji erdvė? Koks vaidmuo šiuo atveju tenka mokslams ir menams? Ar yra lietuvių tapatybėje pamatinių, esminių dalykų, kuriuos suvokti ir saugoti būtų svarbu?

Moderuoja:

Doc. Darius KUOLYS ir Rimas ČUPLINSKAS

Pranešėjai:

Dr. Julija ŠUKYS, Misūrio universitetas, JAV

Pranešimas: *Sibiro tremtis, Lietuvos miškai: kraujas, karas, ir anūkės kelionė*

Doc. Kęstutis GIRNIUS

Pranešimas: *Tautų trapumas*

Doc. Emilija SAKADOLSKIENĖ

Pranešimas: *Ką mokykla galėtų pasakoti mūsų vaikams?*

16.00–16.25

Kavos pertrauka

Lapkričio 15 d.

Vytauto Didžiojo universitetas, Didžioji aula,
Gimnazijos g. 7, Kaunas

16.30–18.00

Diskusijų erdvės

1. Kas lems būsimą lietuvių tapatybę – baimė ar dosnumas?

Diskutuosime, į kokį tapatybės modelį – uždaresnį ar atviresnį – turėtų orientuotis Lietuva ir lietuvių dabarties pasaulyje. Kokias kūrybos galimybes atveria, kokius iššūkius Lietuvai ir lietuvių kelia vienas ir kitas tapatybės modelis?

2. Kokią mūsų tapatybę kuria švietimas ir viešoji erdvė?

Diskutuosime, kokią mūsų lietuvių šią dieną ugdo mokykla. Kokią, kokiais būdais ir priemonėmis turėtų ugdyti? Koks vaidmuo čia tenka, galėtų tekti žiniasklaidai ir viešajai erdvei?

Moderuoja:

Doc. Darius KUOLYS ir Rimas ČUPLINSKAS

Pasisakymai:

Henrikas ANTANAITIS

Laurynas MISEVIČIUS

Doc. Galina CHMEL-DUNAJ

18.30–20.30

Iškilmingas mokslo premijų įteikimas užsienio lietuviams mokslininkams

Prof. Giedriui SUBAČIUI (JAV)

Prof. Linai BASEL-SALMON (Izraelis)

Dr. Daliai STAPONKUTEI (Graikija)

Prof. Ryčiui PREKERIUI (JAV)

Dr. Sandrai PETRAŠKAITEI-PABST (Vokietija)

Koncertuos pianistas Rimantas VINGRAS

Lapkričio 16 d.

**Vytauto Didžiojo universitetas,
V. Putvinskio g. 23, 310–311**

8.30–8.55

Registracija

9.00–10.30

III plenarinė sesija: *Geopolitiniai iššūkiai ir Lietuvos mokslai*

Plenarinėje sesijoje bus svarstoma, ar turime geopolitinę vaizduotę besikeičiančios pasaulio tvarkos, ekonominių galių ir technologijų kontekste? Kokią vietą užimame ir turėtume užimti naujoje postmodernioje geopolitinėje realybėje? Ar Lietuva kaip valstybės projektas gali išlikti naujoje ekonominėje

realybėje, veikiama globalios komunikacijos ir masinės migracijos?

Koks vaidmuo teks Lietuvai Azijos amžiuje, ir ar pažįstame naująsias pasaulio galias? Ar Lietuvos geopolitiniame mąstyme yra, turi būti vietos alternatyvoms? Kur yra Lietuvos ribos ekonomikoje ar kibernetinėje erdvėje?

Ar gali egzistuoti postmoderni Lietuva – atsieta nuo teritorijos?

Moderuoja:

Prof. Antanas KULAKAUSKAS, Doc. Giedrius ČESNAKAS

Pranešėjai:

Doc. Aušra PARK, Sienos koledžas, JAV

Pranešimas: *Lietuvos tarptautiniai santykiai ir pasaulio politika: tarp akademijos, smegenų centrų ir diplomatijos varpinių*

Prof. Egidijus MOTIEKA, Mykolo Romerio universitetas

Pranešimas: *Geopolitika kaip refleksija ir kūryba postmodernioje epochoje: Lietuvos mokslas, politika, visuomenė*

Dr. Nortautas STATKUS, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija

Pranešimas: *Tarptautinė sistema: asimetrinio daugiapoliškumo link*

10.30–10.55

Kavos pertrauka

Lapkričio 16 d.

**Vytauto Didžiojo universitetas,
V. Putvinskio g. 23, 310–311**

11.00–12.30

Diskusijų erdvės

1. Globalios tvarkos su vienu dominuojančiu poliumi pabaiga ir kova dėl globalizacijos proceso geopolitinio performatavimo: Lietuvos geopolitinių pasirinkimų galimybės

Diskutuosime ko siekia Kinija: priešintis JAV ir Vakarų dominavimui ar dominuoti pati ir primesti savąjį civilizacinį ir kultūrinį modelį? Kokią vietą šiuolaikinio pasaulio geopolitikoje užima Rusija ir kokios jos perspektyvos? Ar suprasdama geopolitinius iššūkius Lietuva turi pasilikti ties tradiciniais užsienio politikos, saugumo ir ekonominiais vektoriais – t. y. to paties, tik daugiau? Ar reikia Lietuvai savarankiškos geopolitinės vizijos, ar užtenka laikytis ES, NATO ir kitų tarptautinių institucijų rekomendacijų? Kokius santykius turime konstruoti su naujosiomis Azijos galiomis? Ką darytume, jei Vakarų Europa apsispręstų rimtai stiprinti „Europos strateginę autonomiją“ ir iškiltų kolizija tarp euroatlantizmo ir eurokontinentalizmo?

Moderuoja:

Doc. Giedrius ČESNAKAS

Pasisakymai:

Dr. Ringailė KUOKŠTYTĖ

Saulius MYKOLIŪNAS

Doc. Dalia STAPONKUTĖ

Prof. Raimundas LOPATA

Lapkričio 16 d.

**Vytauto Didžiojo universitetas,
V. Putvinskio g. 23, 310–311**

2. Postmoderni Lietuva naujoje pasaulio tvarkoje

Diskutuosime, kaip Lietuvos geopolitiką keis demografiniai, technologiniai ir migraciniai procesai? Ar pasirinkimas egzistuoja tik tarp nacionalistinio tradencializmo ir neoliberalizmu grindžiamos globalizacijos? Koks kelias, kokia politika gali užtikrinti darnią ir tvarią pasaulio, kuriame liktų vietos tautinėms kultūroms, plėtrą? Ar tai apskritai įmanoma? Kur prasideda ir baigiasi Lietuva kibernetinėje, informacinėje ir ekonominėje erdvėje? Ar įmanoma „globali Lietuva“, jei Lietuvoje lietuviai (t.y. lietuviškai kalbantys ir mąstantys žmonės) virstų mažuma? Ar globalizacijos procese Lietuva nevirsta su žmonių kasdieniniais rūpesčiais vis mažiau sąsajų turinčiu, bet stiprią empatiją žadinančiu istoriniu mitu?

Moderuoja:

Doc. Giedrius ČESNAKAS

Pasisakymai:

Dr. Giedrė PRANAITYTĖ

Henrikas ANTANAITIS

Prof. Saulius PIVORAS

Dr. Skaidra TRILUPAITYTĖ

Prof. Gintautas MAŽEIKIS

13.00–14.15

Pietūs

14.30-16.00

IV plenarinė sesija: Žiniasklaida, intelektas, kūryba

Plenarinėje sesijoje bus svarstoma, ar gausėjant masinei komunikacijai ir jos priemonėms, daugėja galimybių išsireikšti. Kokį poveikį tai turi komunikavimo kokybei? Ar komunikacijos demokratizavimas ir tradicinių intelektualinių ir kūrybos autoritetų saulėlydis veikiau padeda, ar trukdo svarstyti, priimti protingus sprendimus bei atpažinti ir vertinti kokybišką kūrybą? Ir kokia laukia ateitis?

Moderuoja:

Dr. Darius UDRYS

Pranešėjai:
Ray BARTKUS
Prof. Kristina JURAITĖ
Doc. Virgis VALENTINAVIČIUS
Ieva IVANAUSKAITĖ

16.00–16.25

Kavos pertrauka

16.30–17.15

Diskusijų erdvė: *Žiniasklaida ir kūryba*

Diskutuosime, kaip žiniasklaidos demokratizacija (įgalinanti kiekvieną plačiai skleisti savo kūrybą ir nesunkiai atrasti naujas auditorijas) padėjo kūrybai ir kūrybininkams? Kaip jiems pakenkė? Kaip padėjo ar pakenkė visuomenei? Ką daryti, kad minusų būtų mažiau, o plusų daugiau?

Moderuoja:

Ieva Ivanauskaitė

Pasisakymai:

Antanas ŠILEIKA

Dr. Darius UDRYS

17.15–18.15

Simpoziumo refleksija

Šioje dalyje bus aptariamos XVI Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumo stipriosios ir silpnosios pusės, įvykusių plenarinių sesijų ir diskusijų kokybė, gylis ir nauda, kokie simpoziumai turėtų būti ateityje.

Moderuoja:

Dr. Ingrida Celešiūtė

Pasisakymai:

Prof. Gediminas KAROBLIS

Prof. Violeta DAVOLIŪTĖ

Doc. Giedrius ČESNAKAS

Dr. Emilija PUNDZIŪTĖ-GALLOIS

18.15–19.00

Uždarymas, vyno taurė

VYTAUTO
DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS
M C M X X I I

Pasauliolietuviai.lt/simpoziumas